

Sygn. akt IV U 59/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2015 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Natalia Lipińska

Protokolant: Sylwia Wardzała

po rozpoznaniu w dniu 9 października 2015 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania A. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 3 grudnia 2014 roku nr (...)

oraz z dnia 6 marca 2015 roku nr (...)

w sprawie A. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o wysokość świadczenia

I. zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się A. G. prawo do przeliczenia od dnia 1 lipca 2014 roku emerytury według najkorzystniejszego wariantu przy uwzględnieniu w podstawie wymiaru wynagrodzenia za 1977 rok wysokości 61 194,00 złote;

II. w pozostałym zakresie oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 59/15

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 9 października 2015 r.

Decyzją z dnia 3 grudnia 2014 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 14 października 2014 r., przeliczył A. G. od 1 lipca 2014 r., tj. od daty przyznania świadczenia, emeryturę. Do ustalenia podstawy wymiaru przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu od 1972 r. do 1996 r. ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru na poziomie 112,89%. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru przez kwotę bazową 3.191,93 zł wyniosła 3.603,37 zł. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił ubezpieczonemu 32 lata, 1 miesiąc i 9 dni okresów składkowych oraz 2 miesiące

i 24 dni okresów nieskładkowych. Wysokość emerytury ZUS wyliczył na kwotę 2.273,35 zł, podnosząc, że świadczenie do wypłaty to kwota 1.881,75 zł. Przy ustalaniu podstawy wymiaru świadczenia za okresy od 1 stycznia 1977 r. do 31 grudnia 1977 r. i od 23 czerwca 1984 r. do 16 lutego 1986 r. ZUS przyjął minimalne wynagrodzenie. Poza tym, w podstawie wymiaru nie uwzględnił wynagrodzenia zastępczego za okres od 23 czerwca 1984 r. do 16 lutego 1986 r. z uwagi na brak zaświadczenia stwierdzającego, w jakim czasie ubezpieczony pracował na eksporcie.

Odwołanie od tej decyzji wniósł A. G., domagając się jej zmiany

i ponownego przeliczenia emerytury. W uzasadnieniu odwołujący podniósł, że wysokość należnego mu świadczenia została zaniżona, ponieważ przy wyliczeniu emerytury organ rentowy nie uwzględnił wynagrodzenia zastępczego za okres pracy w Iraku od 23 czerwca 1984 r. do 16 lutego 1986 r. Błędnie też zinterpretował kartę zarobkową za lata 1976-1977

i nie wziął pod uwagę zarobków z roku 1977.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu podniósł, że w podstawie wymiaru świadczenia nie uwzględnił ubezpieczonemu wynagrodzenia zastępczego za okres od 23 czerwca 1984 r. do 16 lutego 1986 r. z uwagi na brak zaświadczenia pracodawcy, z którego wynikałoby, w jakim okresie wnioskodawca faktycznie pracował na eksporcie. Podał też, że nie dysponował danymi o ewentualnych urloпах dewizowych oraz dniach wolnych z tytułu różnicy czasu pracy w kraju i za granicą po zakończeniu przez ubezpieczonego pracy na eksporcie. Organ rentowy wskazał ponadto, że nie uwzględnił kwot wynagrodzenia odwołującego za 1977 r., ponieważ w karcie zarobkowej, na którą powołał się ubezpieczony, nie oznaczono roku, którego karta ta dotyczy.

Decyzją z dnia 6 marca 2015 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.), po przedłożeniu w sprawie z odwołania od decyzji z dnia 3 grudnia 2014 r. nowych dokumentów, wykonując zarządzenie Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 20 lutego 2015 r. o ustosunkowanie się do ich treści, przeliczył A. G. od 1 lipca 2014 r.,

tj. od daty nabycia uprawnień do świadczenia, emeryturę. Do ustalenia podstawy wymiaru przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu od 1971 r. do 1997 r. ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru na poziomie 114,51%. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru przez kwotę bazową 3.191,93 zł wyniosła 3.655,08 zł. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił ubezpieczonemu 31 lat, 10 miesięcy i 4 dni okresów składkowych oraz 2 miesiące i 24 dni okresów nieskładkowych. Wysokość emerytury ZUS wyliczył na kwotę 2.282,92 zł, podnosząc, że świadczenie do wypłaty to kwota 1.919,22 zł.

Również od tej decyzji A. G. wywiódł odwołanie, domagając się jej zmiany i ponownego przeliczenia emerytury. W uzasadnieniu odwołujący powtórzył, że wysokość należnego mu świadczenia została zaniżona, ponieważ przy jego wyliczeniu organ rentowy nie wziął pod uwagę wysokości zarobków za rok 1977 uwidoczonych w karcie zarobkowej. Podał też, że od 1 czerwca 1971 r. do 28 lutego 1986 r. nieprzerwanie był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w K. Oddział w T.. Od 13 listopada 1985 r. do 27 grudnia 1985 r. korzystał z urlopu wypoczynkowego za lata 1984 i 1985, zaś od 28 grudnia 1985 r. do 14 lutego 1986 r. z dni wolnych do wykorzystania w kraju. Ubezpieczony podniósł, że okresy te powinny zostać uwzględnione mu w stażu pracy i wysokości świadczenia przy przyjęciu zarobków za te okresy, podobnie jak wyłączone zaskarżoną decyzją okresy urloпów wypoczynkowych od 22 marca 1980 r. do 28 maja 1980 r., od 18 marca 1982 r. do 31 maja 1982 r. i od 12 listopada 1985 r. do 14 lutego 1986 r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu, powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazał, że urloп dewizowy, czyli okres niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego, za który pracownik nabył prawo w okresie pracy na budowie eksportowej i za który po zakończeniu zatrudnienia za granicą wypłacono mu ekwiwalent pieniężny, nie został wymieniony jako składkowy albo nieskładkowy zarówno w przepisach ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, jak i obecnie obowiązującej ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z FUS.

Na rozprawie w dniu 9 października 2015 r., precyzując ostatecznie swoje stanowisko, pełnomocnik odwołującego (jego żona) wniósł o zmianę zaskarżonych decyzji i przeliczenie należnej A. G. emerytury przy uwzględnieniu wynagrodzenia za 1977 r.,

a także wszystkich urlopów wypoczynkowych za pracę w Iraku i dni wolnych udzielonych za pracę w soboty w stażu i wysokości świadczenia przy przyjęciu zarobków za te okresy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Od 1 czerwca 1971 r. do 28 lutego 1986 r. odwołujący A. G. pracował w Przedsiębiorstwie (...) w K. Oddział w T. na stanowisku mechanika pomp wtryskowych. W ramach tego zatrudnienia korzystał z urlopów bezpłatnych, kiedy to kierowano go do pracy za granicę.

dowód:

- świadectwo pracy z dnia 03.03.1986 r.- k. 8 cz. II akt ZUS, akta osobowe,
- dokumenty zgromadzone w aktach osobowych,

Za 1977 r. odwołujący otrzymał wynagrodzenie w kwocie 61.194 zł. W związku z urodzeniem się w dniu (...) 1977 r. drugiego dziecka, od maja tego roku odwołującemu przysługiwał zwiększony zasiłek rodzinny, pobierany do kwietnia tego roku na jedno dziecko.

dowód:

- karta zarobkowa za 1977 r.- k. 19v cz. II akt ZUS,
- kserokopia dowodu osobistego odwołującego- k. 37,
- załącznik do pisma ZUS z dnia 03.08.2015 r.- k. 59,

Od 30 maja 1978 r. do 21 marca 1980 r. odwołujący pracował na budowie eksportowej (...) w Iraku. Za pracę do dnia 21 marca 1980 r. zostało mu wypłacone wynagrodzenie dewizowe. Wypłacono mu również wynagrodzenie dewizowe za udzielony urlop wypoczynkowy przysługujący za 1980 r. w ilości 26 dni roboczych. Od 22 marca 1980 r. do 27 maja 1980 r. ubezpieczony korzystał z urlopu wypoczynkowego oraz dni wolonych przyznanych na podstawie przepisów szczególnych. O okres ten, stosownie do § 10 ust. 5 oraz § 12 ust. 1, 2 i 3 w związku z § 3 ust. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. w sprawie niektórych praw i obowiązków pracowników skierowanych do pracy za granicą (Dz. U. Nr 51, poz. 330), uległ przedłużeniu urlop bezpłatny udzielony odwołującemu przez macierzysty zakład pracy.

dowód:

- pismo Zakładu (...) w T. z dnia 16.05.1980 r.- k. 18, akta osobowe,
- zaświadczenie Nr 61/80 z dnia 21.03.1980 r.- k. 9 cz. II akt ZUS, akta osobowe,

Od 17 kwietnia 1981 r. do 17 marca 1982 r. odwołujący pracował na budowie eksportowej (...) w Iraku. Za pracę do dnia 17 marca 1982 r. zostało mu wypłacone wynagrodzenie dewizowe. Od 18 marca 1982 r. do 31 maja 1982 r. ubezpieczony korzystał z urlopu wypoczynkowego oraz dni wolonych przyznanych na podstawie przepisów szczególnych. O okres ten, stosownie do § 10 ust. 5 oraz § 12 ust. 1, 2 i 3 w związku

z § 3 ust. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. w sprawie niektórych praw i obowiązków pracowników skierowanych do pracy za granicą (Dz. U. Nr 51, poz. 330), uległ przedłużeniu urlop bezpłatny udzielony odwołującemu przez macierzysty zakład pracy.

dowód:

- pismo (...) Przedsiębiorstwa (...) w T. z dnia 03.05.1982 r.- k. 13 cz. II akt ZUS, k. 20 as, akta osobowe,
- zaświadczenie Nr 1/454 z dnia 17.03.1982 r.- k. 10 cz. II akt ZUS, akta osobowe,

Od 23 czerwca 1984 r. do 11 listopada 1985 r. odwołujący pracował na budowie eksportowej w A.- G. w Iraku w charakterze mechanika silników. Od 13 listopada 1985 r. udzielono mu 37 dni urlopu wypoczynkowego za rok 1984 i 1985. Na urlopie tym ubezpieczony przebywał od 13 listopada 1985 r. do 27 grudnia 1985 r. W okresie zatrudnienia odwołujący nie korzystał z wolnych sobót, w związku z czym przypadło mu do wykorzystania w kraju 41 dni wolnych z tego tytułu. Z wolnych dni z tytułu wolnych sobót ubezpieczony korzystał od 28 grudnia 1985 r. do 14 lutego 1986 r.

dowód:

- świadectwo pracy z dnia 09.11.1985 r.- k. 11 as, akta osobowe,
- karta urlopowo- k. 12, akta osobowe,

W dniu 29 lipca 2014 r. odwołujący wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o emeryturę. Decyzją z dnia 2 września 2014 r. (...) Oddział w T. przyznał mu to świadczenie od 1 lipca 2014 r., tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku na podstawie art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, tj. z lat: 1971-1976, 1978, 1980, 1982-1984, 1986-1987 i 1991-1997, ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru na poziomie 102,41%. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru przez kwotę bazową 3.191,93 zł wyniosła 3.268,86 zł. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił ubezpieczonemu 32 lata, 1 miesiąc i 9 dni okresów składkowych oraz 2 miesiące i 24 dni okresów nieskładkowych. Wysokość emerytury ZUS wyliczył na kwotę 2.133,42 zł podnosząc, że świadczenie do wypłaty to kwota 1.769,41 zł. Przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury za okresy od 1 stycznia 1977 r. do 31 grudnia 1977 r., od 30 maja 1978 r. do 21 marca 1980 r., od 17 kwietnia 1981 r. do 17 marca 1982 r. i od 23 czerwca 1984 r. do 16 lutego 1986 r. ZUS przyjął minimalne wynagrodzenie. Za okres od 1 września 1962 r. do 31 maja 1971 r. nie przyjął wynagrodzenia minimalnego z uwagi na brak w świadectwie pracy informacji o tym, w jakim czasie odwołujący był uczniem. W decyzji tej podano, że celem przeliczenia podstawy wymiaru świadczenia z uwzględnieniem faktycznie osiąganego wynagrodzenia należy nadesłać dokumenty potwierdzające wysokość zarobków w terminie miesiąca od daty doręczenia decyzji.

dowód:

- wniosek o emeryturę z dnia 29.07.2014 r.- k. 1-4 cz. II akt ZUS,
- decyzja ZUS z dnia 02.09.2014 r.- k. 42-43 cz. II akt ZUS,

W dniu 14 października 2014 r. odwołujący złożył w organie rentowym wniosek o przeliczenie emerytury od lipca 2014 r. z uwzględnieniem wynagrodzenia zastępczego z lat 1978-1982, 1984-1986 na podstawie kartotek zarobkowych. Zaskarżoną decyzją z dnia 3 grudnia 2014 r. (...) Oddział w T. dokonał przeliczenia świadczenia od 1 lipca 2014 r., tj. od daty przyznania emerytury, uwzględniając wynagrodzenie zastępcze za okres pracy na eksporcie od 30 maja 1978 r. do 21 marca 1980 r. i od 17 kwietnia 1981 r. do

17 marca 1982 r. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych

z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, tj. z lat: 1972-1976, 1978-1984, 1986-1987, 1991-1996, ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru na poziomie 112,89%. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru przez kwotę bazową 3.191,93 zł wyniosła 3.603,37 zł. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił ubezpieczonemu 32 lata, 1 miesiąc i 9 dni okresów składkowych oraz 2 miesiące i 24 dni okresów nieskładkowych. Wysokość emerytury ZUS wyliczył na kwotę 2.273,35 zł podnosząc, że świadczenie do wypłaty to kwota 1.881,75 zł. Przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury za okresy od 1 stycznia 1977 r. do 31 grudnia 1977 r. i od 23 czerwca 1984 r. do 16 lutego 1986 r. ZUS przyjął minimalne wynagrodzenie. Poza tym, w podstawie wymiaru nie uwzględnił wynagrodzenia zastępczego za okres od 23 czerwca 1984 r. do

16 lutego 1986 r. z uwagi na brak zaświadczenia stwierdzającego, w jakim czasie odwołujący pracował na eksporcie. Decyzję tę ubezpieczony zaskarżył odwołaniem. W toku postępowania sądowego dołączył szereg dokumentów pracowniczych z okresu zatrudnienia

w Przedsiębiorstwie (...) w K. Oddział

w T..

dowód:

- wniosek o przeliczenie emerytury z dnia 14.10.2014 r. wraz z kartotekami zarobkowymi- k. 46, 48-52 cz. II akt ZUS,
- decyzja ZUS z dnia 03.12.2014 r.- k. 59 cz. II akt ZUS,
- odwołanie- k. 2,
- dokumenty dołączone do pisma odwołującego z dnia 10.02.2015 r.- k. 10-20,

Po przedłożeniu nowych dokumentów, wykonując zarządzenie Sądu Okręgowego w T. z dnia 20 lutego 2015 r. o ustosunkowanie się do ich treści, zaskarżoną decyzją

z dnia 6 marca 2015 r. ZUS Oddział w T. przeliczył odwołującemu emeryturę od

1 lipca 2014 r., tj. od daty nabycia uprawnień do świadczenia, z uwzględnieniem wynagrodzenia zastępczego za okres pracy na eksporcie od 23 czerwca 1984 r. do

11 listopada 1985 r. w oparciu o świadectwo pracy z dnia 9 listopada 1985 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalony z 20 lat od kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, tj. z lat: 1972-1976, 1978-1984, 1986-1987 i 1991-1996, wzrósł do 114,51%. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru przez kwotę bazową (3.191,93 zł) wyniosła 3.655,08 zł. W związku

z nowymi dowodami, że stażu pracy ZUS wyłączył ubezpieczeniu okresy urlopów dewizowych od 22 marca 1980 r. do 28 maja 1980 r., od 18 marca 1982 r. do 31 maja 1982 r. i od 12 listopada 1985 r. do 14 lutego 1986 r. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił odwołującemu 31 lat, 10 miesięcy i 4 dni okresów składkowych oraz 2 miesiące i 24 dni okresów nieskładkowych. Wysokość emerytury ZUS wyliczył na kwotę 2.282,92 zł podnosząc, że świadczenie do wypłaty to kwota 1.919,22 zł. Za okres od 1 stycznia 1986 r. do 16 lutego 1986 r. organ rentowy nie przyjął minimalnego wynagrodzenia za pracę, ponieważ w tym czasie ubezpieczony nie pozostawał w zatrudnieniu.

dowód:

- decyzja ZUS z dnia 06.03.2015 r.- k. 71 cz. II akt ZUS,

W toku postępowania sądowego organ rentowy wezwany został o hipotetyczne wyliczenie wysokości należnej odwołującemu emerytury i wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia według najkorzystniejszego wariantu, przy uwzględnieniu danych wynikających z zapisów na drugiej stronie karty zarobkowej z roku 1976 i przy założeniu, że dotyczy ona roku 1977. Zgodnie z hipotetycznym wyliczeniem emerytury dla odwołującego, przy uwzględnieniu w podstawie wymiaru świadczenia roku 1977, najkorzystniejszy wskaźnik z 20 lat kalendarzowych

wyniósłby 115,94%, świadczenie zaś od lipca 2014 r.- 2.301,86 zł, a po waloryzacji od marca 2015 r.- 2.337,86 zł. W wyliczeniu tym zamiast zarobków z roku 1980 (ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru na poziomie 82,36%) w podstawie wymiaru uwzględniono zarobki z roku 1977 (ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru na poziomie 110,96%).

dowód:

- pisma ZUS z dnia 03.08.2015 r. z załącznikami- k. 57-62,

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów.

Sąd pozytywie ocenił dowody z dokumentów, których autentyczność i wiarygodność nie budziły jego wątpliwości. Dokumenty ze względu na ich indywidualne cechy i okoliczności obiektywnie zasługiwały na wiarę. Sąd nie znalazł żadnych przesłanek, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego. Dokumenty urzędowe stanowiły zatem dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 k.p.c.), zaś dokumenty prywatne dowód tego, że osoba która je podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 k.p.c.).

Sąd rozważył, co następuje:

Odwołania zasługiwały na częściowe uwzględnienie.

Kwestionując obie decyzje organu rentowego z dnia 3 grudnia 2014 r. i 6 marca 2015 r. rację miał odwołujący A. G., że Zakład ustalając wysokość należnej mu emerytury do wyliczenia podstawy wymiaru bezzasadnie pominął zarobki za 1977 r. uwidocznione w karcie zarobkowej za ten rok. Organ rentowy dysponował kartami zarobkowymi za lata 1971-1986, których potwierdzone za zgodność z oryginałem kserokopie znajdują się w aktach ZUS na kartach od 16 do 23v i na karcie 52. Są to karty zarobkowe za kolejne lata, począwszy od 1971 r. do 1985 r. Na karcie 52 zalega karta zarobkowa za 1986 r. Za wyjątkiem karty 16 i 52, na każdej z pozostałych kart, na jednej i drugiej stronie znajdują się dane dotyczące zarobków z dwóch kolejnych lat. Dla przykładu, karta 17 to kserokopia karty zarobkowej za 1972 r., a na odwrocie tej karty znajdują się dane o zarobkach za 1973 r. Tak jest w przypadku kolejnych kart akt organu rentowego. Karta 18v to karta zarobkowa za 1975 r., a na kolejnej karcie 19 znajduje się karta zarobkowa za 1976 r. Skoro karta 20 to karta zarobkowa za 1978 r., przy takiej chronologii, nie powinno budzić żadnych wątpliwości, że na odwrocie karty 19 (karta zarobkowa za 1976 r.) uwidocznione zostały zarobki za 1977 r. Jeżeli bowiem na danej karcie akt znajduje się karta zarobkowa obejmująca zarobki z dwóch kolejnych lat i zachowana jest kolejność kart zarobkowych, karta 19v musi dotyczyć wynagrodzenia za 1977 r., tym bardziej, że karta zarobkowa za 1976 r. z karty 19 obejmuje cztery kolejne kwartały, tj. 12 miesięcy, na odwrocie poprzedzającej ją karty, tj. na karcie 18v uwidocznione zostały zarobki za 1975 r., zaś na kolejnej karcie po 19, tj. karcie 20, znajduje się karta zarobkowa za 1978 r. Każda kolejna karta na jednej stronie ma nagłówek i obejmuje zarobki za dany rok, na drugiej zaś zarobki za rok następny. Tak też jest w przypadku karty zarobkowej za rok 1976. Na pierwszej stronie zawierającej nagłówek karta ta wymienia zarobki za 1976 r., na drugiej zaś zarobki za 1977 r. Nie budzi wątpliwości zatem, że na karcie 19v uwidocznione zostały zarobki za 1977 r. Analiza treści tej strony prowadzi do wniosku, że od maja tego roku, w związku z urodzeniem się dziecka, zwiększeniu uległ wymieniony w karcie zasiłek. Dodatkowo potwierdza to tylko, że na drugiej stronie karty zarobkowej za 1976 r. wskazane zostały zarobki za rok 1977.

Zapisy dotyczące kwot wypłaconego wynagrodzenia prowadzą do wniosku, że za ten rok ubezpieczony uzyskał zarobki w łącznej kwocie 61.194 zł.

W toku postępowania organ rentowy wezwany został o hipotetyczne wyliczenie wysokości należnej odwołującemu emerytury i wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia według najkorzystniejszego wariantu, przy uwzględnieniu danych wynikających z zapisów na drugiej stronie karty zarobkowej z roku 1976. Zgodnie z hipotetycznym wyliczeniem organu rentowego, przy uwzględnieniu w podstawie wymiaru świadczenia roku 1977,

najkorzystniejszy wskaźnik z 20 lat kalendarzowych wyniósłby 115,94%. W takiej sytuacji, jak podał ZUS, wysokość świadczenia od lipca 2014 r. należałoby ustalić na kwotę 2.301,86 zł, a po waloryzacji od marca 2015 r. na kwotę 2.337,86 zł.

Wyliczenia tego pełnomocnik odwołującego nie zakwestionował.

Obliczony przez organ rentowy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury przy uwzględnieniu zarobków za rok 1977 z drugiej strony karty za rok 1976 okazał się wyższy od przyjętego poprzednio w decyzji z dnia 6 marca 2015 r. (114,51%).

Skoro wynagrodzenie wynikające z karty zarobkowej za rok 1977 dało tak wysoki wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, że wpływa on na wysokość należnego wnioskodawcy świadczenia, na uwzględnienie zasługiwało odwołanie od zaskarżonych decyzji w przedmiotowym zakresie.

Zgodnie bowiem z art. 111 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.), wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Tym samym, w punkcie I wyroku Sąd zmienił zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznał odwołującemu prawo do przeliczenia od 1 lipca 2014 r. emerytury według najkorzystniejszego wariantu przy uwzględnieniu w podstawie wymiaru wynagrodzenia za 1977 rok w wysokości 61.194 zł z karty zarobkowej za ten rok, który był w pełni wiarygodnym dowodem.

Nie ma natomiast w stanie prawnym jakiegokolwiek podstawy, aby uwzględniać czy to w stażu, czy w wysokości świadczenia okresów przypadających po zakończeniu pracy na eksporcie.

Z akt sprawy wynika, że od 1 czerwca 1971 r. do 28 lutego 1986 r. odwołujący był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w K. Oddział w T. na stanowisku mechanika pomp wtryskowych. W ramach tego zatrudnienia korzystał z urlopów bezpłatnych, w trakcie których kierowano go do pracy za granicę. W aktach sprawy znajdują się dokumenty, które potwierdzają czasokres samej pracy na eksporcie.

W zaświadczeniu z dnia 21 marca 1980 r. wyraźnie podano, że od 30 maja 1978 r. do 21 marca 1980 r. odwołujący był zatrudniony na budowie eksportowej (...) w Iraku, zaś w piśmie Zakładu (...) w T. z dnia 16 maja 1980 r. wskazano, iż w dniu 21 marca 1980 r. odwołujący zakończył pracę na budowie eksportowej w Iraku. Nie ma więc wątpliwości co daty ustania faktycznego zatrudnienia wnioskodawcy za granicą. W zaświadczeniu podano też, że za pracę do 21 marca 1980 r. wypłacono pracownikowi wynagrodzenie dewizowe, a ponadto wynagrodzenie dewizowe za udzielony urlop wypoczynkowy przysługujący za 1980 r. w ilości 26 dni roboczych. W piśmie z dnia 16 maja 1980 r. wskazano poza tym, że od 22 marca 1980 r. do 27 maja 1980 r. ubezpieczony korzystał z urlopu wypoczynkowego oraz dni wolonych przyznanych na podstawie przepisów szczególnych. Jednocześnie w piśmie tym uczyniono adnotację, że o okres ten, stosownie do § 10 ust. 5 oraz § 12 ust. 1, 2 i 3 w związku z § 3 ust. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. w sprawie niektórych praw i obowiązków pracowników skierowanych do pracy za granicą (Dz. U. Nr 51, poz. 330), uległ przedłużeniu urlopu bezpłatny udzielony pracownikowi przez macierzysty zakład pracy.

Z treści zaświadczenia z dnia 17 marca 1982 r. wynika natomiast, że od 17 kwietnia 1981 r. do 17 marca 1982 r. odwołujący był zatrudniony na budowie eksportowej (...) w Iraku, zaś z treści pisma (...) Przedsiębiorstwa (...) w T. z dnia

3 maja 1983 r., iż w dniu 17 marca 1982 r. zakończył pracę na budowie eksportowej w Iraku. Również w tym wypadku nie ma wątpliwości co daty ustania faktycznego zatrudnienia wnioskodawcy za granicą. W zaświadczeniu wskazano, że za pracę do 17 marca 1982 r. wypłacono ubezpieczonemu wynagrodzenie dewizowe. Z treści pisma z dnia 3 maja 1982 r. wynika ponadto, że od 18 marca 1982 r. do 31 maja 1982 r. pracownik korzystał z urlopu wypoczynkowego oraz dni wolnych przyznanych na podstawie przepisów szczególnych. Tak samo, jak poprzednio, w piśmie tym powołując się na odpowiednie przepisy- uczyniono wzmiankę, że o okres ten uległ przedłużeniu urlop bezpłatny udzielony pracownikowi przez macierzysty zakład pracy.

Na podstawie świadectwa pracy z dnia 9 listopada 1985 r. i karty urlopowej można stwierdzić, że ubezpieczony pracował za granicą również w okresie od 23 czerwca 1984 r. do 11 listopada 1985 r. Nabył przy tym prawo do 37 dni urlopu wypoczynkowego (dewizowego) za rok 1984 i 1985 od 13 listopada 1985 r. do 27 grudnia 1985 r. oraz 41 dni z tytułu wolnych sobót od 28 grudnia 1985 r. do 14 lutego 1986 r.

Kwestie związane z dniami wolnymi po eksporcie zostały uregulowane w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. w sprawie niektórych praw i obowiązków pracowników skierowanych do pracy za granicą w celu realizacji budownictwa eksportowego i usług związanych z eksportem (Dz. U. z 1990 r. Nr 44, poz. 259 ze zm.).

Na przepisy tego rozporządzenia powołano się w pismach z dnia 16 maja 1980 r. i 3 maja 1982 r. W piśmie z dnia 3 maja 1982 r. znajduje się identyczne jak w piśmie z dnia 16 maja 1980 r. odesłanie do tego aktu.

Zgodnie z § 10 ust. 4 powołanego wyżej rozporządzenia, jeżeli z przyczyn organizacyjno-produkcyjnych nie jest możliwe udzielenie czasu wolnego w okresie zatrudnienia za granicą, urlop bezpłatny w macierzystym zakładzie pracy ulega przedłużeniu odpowiednio do wymiaru nie udzielonego czasu wolnego od pracy. W tym wypadku pracownikowi przysługuje, w zamian za czas wolny od pracy, od jednostki kierującej ekwiwalent pieniężny w walucie, obliczony jak ekwiwalent za urlop wypoczynkowy. Ekwiwalent pieniężny ustala się na podstawie wynagrodzenia przysługującego pracownikowi w czasie zatrudnienia za granicą.

Ustęp 5 § 10 rozporządzenia stanowił, że jeżeli pracownik przed skierowaniem do pracy za granicą nie pobierał wynagrodzenia za pracę, ekwiwalent obliczało się przyjmując za podstawę kwotę odpowiadającą miesięcznemu wynagrodzeniu osiąganemu w tym okresie w kraju przez pracowników o podobnych kwalifikacjach, zatrudnionych w tym samym lub podobnym charakterze.

W oparciu o dokumentację można stwierdzić, że odwołującemu wypłacano wynagrodzenie dewizowe za udzielony urlop wypoczynkowy, jak również to, że korzystał on z urlopu wypoczynkowego i dni wolnych z tytułu wolnych sobót, o które to okresy wydłużane były urlopy bezpłatne w jego macierzystym zakładzie pracy.

To, jak należy traktować takie okresy, wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 9 października 2013 r., I UK 108/13 (LEX nr 1448693) Sąd Najwyższy stwierdził, że skoro zakończenie zatrudnienia na kontrakcie nastąpiło w konkretnej dacie, to później, po tej dacie pracownik nie mógł korzystać już z urlopu wypoczynkowego, bo ten można uzyskać tylko w okresie zatrudnienia przez jednostkę kierującą. Sąd Najwyższy podkreślił, że regulacja tej kwestii na gruncie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. jest jednoznaczna. Nie stanowi bowiem urlopu wypoczynkowego okres, za który pracownik otrzymuje ekwiwalent pieniężny.

Jest to szczególne uregulowanie wynikające z przepisów rozporządzenia.

Stosownie do treści § 15 ust. 6 i 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. w sprawie niektórych obowiązków i uprawnień pracowników zatrudnionych

w zakładach służby zdrowia, urlop może być w razie uzasadnionych potrzeb organizacyjno- produkcyjnych budowy (usługi) eksportowej przesunięty na rok następny. W razie niewykorzystania tego urlopu w całości lub w części przed zakończeniem pracy za granicą, jednostka kierująca jest obowiązana wypłacić pracownikowi ekwiwalent pieniężny (ust. 6). Urlop bezpłatny w macierzystym zakładzie pracy ulega przedłużeniu o liczbę dni urlopu, za które pracownikowi przysługuje ekwiwalent pieniężny (ust. 7).

W uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 22 maja 2013 r., III UZP 1/13 (OSNP 2013/21-22/255) Sąd Najwyższy stwierdził, że okres urlopu bezpłatnego udzielonego pracownikowi w macierzystym zakładzie pracy w wymiarze równym liczbie nieudzielonych w czasie zatrudnienia za granicą dni wolnych od pracy, przewidziany w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. w sprawie niektórych praw i obowiązków pracowników skierowanych do pracy za granicę w celu realizacji budownictwa eksportowego i usług związanych z eksportem nie stanowi okresu składkowego przewidzianego w art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Okresu takiego nie można zatem uwzględnić zarówno w stażu pracy, jak i w wysokości emerytury.

Jest to szczególna sytuacja, kiedy pracownik korzysta z urlopu bezpłatnego w macierzystym zakładzie pracy i w tym czasie zostaje skierowany do pracy za granicą. Jeżeli urlop, jaki przysługuje mu w trakcie zatrudnienia na eksporcie, nie zostaje wykorzystany, wypłaca mu się ekwiwalent pieniężny i o ten okres wydłużony zostaje urlop bezpłatny.

W tym czasie pracownik nie pozostaje w dyspozycji swojej macierzystej jednostki w kraju i nie podlega już zagranicznemu pracodawcy, ponieważ umowa o pracę za granicą uległa rozwiązaniu.

Sąd Okręgowy podziela argumenty Sądu Najwyższego.

Skoro taka jest regulacja przepisów rozporządzenia, a Sąd Najwyższy od 2013 r. prezentuje takie poglądy, jak wyżej wyrażone, to brak jest podstaw do tego, aby okres dni wolnych po zakończeniu pracy na eksporcie mógł zostać zaliczony jako składkowy w stażu pracy i w wysokości emerytury.

Odwołania w tym zakresie podlegały zatem oddaleniu.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 1 i 2 k.p.c., Sąd orzekł jak w punktach I i II wyroku.